

DECEMBER
2022

LEVENDE NATUR

ÅRGANG 40

KAMPEN FOR ISENS KONGE: KOM MED TIL ARKTIS

SALGET AF VILDE DYR
EKSPLODERER PÅ FACEBOOK

SÅDAN SER VERDEN UD, HVIS ELEFANTEN
OG JAGUAREN FORSVINDER

5 GODE GAVER FOR NATUREN
OG DE VILDE DYR

12340 SE 345882

No. 0013 658 2568

DOMINOBRIKKERNE FALDER

Som barn satte jeg tit mine dominobrikker på højkant i et kompliceret mønster på stuegulvet. Det tog oceaner af tid at sætte dem op, men kun få sekunder at få dem alle sammen til at vælte.

Det er mange år siden. Men mindet dukkede op igen, da jeg så tallene fra WWF's Living Planet Report, som netop er udkommet.

Living Planet Report er en statusrapport over klodens biodiversitet, som WWF laver hver andet år. Her undersøger vi udviklingen i mere end 30.000 bestande af over 5.000 forskellige arter af pattedyr, fugle, fisk, krybdyr og padder. Udviklingen er nedslående. Verdens bestande af hvirveldyr er i gennemsnit reduceret med 69 procent siden 1970. Det er en skræmmende nedgang i sig selv. Og tilbagegangen er formentlig kun toppen af isbjerget. Som dominobrikkerne har de forskellige arter talrige forbindelser til hinanden. Når først den ene brik er væltet, så bliver de andre også påvirket.

WWF's Living Planet Report påviser, at naturkrisen har et omfang, og udvikler sig så stærkt, at der er brug for en koordineret indsats på globalt plan. Nogenlunde samtidigt med at dette magasin er landet i din postkasse, samles verdens ledere i Montreal til CBD COP15. CBD står for Convention of Biological Diversity, som er biodiversitetens pendant til FN's klimakonferencer.

Mit håb er, at verdens ledere tager biodiversitetskrisen mindst lige så alvorligt som klimakrisen, og at de vedtager ambitiøse mål for håndteringen af tab af arter og genopretning af naturen. Men vi kan ikke kun læne os tilbage og vente på politikerne. Tilbagegangen for klodens vilde dyr udfolder sig nemlig i så chokerende fart, at vi må have alle mand på dæk.

I denne udgave af Levende Natur får du eksempler på dominoeffekter i naturen, som vi skal have stoppet, inden det er for sent. Du kan blandt andet læse om, hvordan WWF kæmper mod den voldsomme stigning i handel med udryddelsestruede dyr i Myanmar, hvor man med få klik kan købe elefanthud, tigerkød og levende bjørneunger på Facebook.

Du kan også læse om, hvordan WWF tager ny teknologi i brug for at redde verdens isbjørne, der sulter, fordi

klimaforandringerne tager den sidste sommerhavis.

Tak for din støtte til kampen for klodens vilde dyr og natur. Sammen kan vi sikre en stabil og livgivende fremtid for mennesker og dyr.

Bo Øksnebjerg
Generalsekretær, WWF Verdensnaturfonden

FEM DANSKE DYR HAR FÅET
ET FLDT MÆRKE 20

© CASPER DOUMA / WWF

SALGET AF VILDE DYR HENTET I
NATUREN GÅR AMOK 18

NOGLE ARTER ER VIGTIGERE FOR DERES ØKOSYSTEM
END ANDRE. MØD TRE NØGLEARTER. 7

© ANDRÉ DIB / WWF-BRAZIL

SÅDAN KÆMPEM VI FOR
ISBJØRNNEN MOD NORD 22

© STEVEN KAZLOWSKI

MØD DEN IKONISKE
SNEUGLE 14

© SARAH PIETKIEWICZ

DET SKAL DU VIDE
OM COP15 26

© CARSTEN BUNDEGAARD

WORLD WIDE
FUND FOR NATURE

er en privat og uafhængig organisation, der arbejder for at løse globale natur- og miljøproblemer.

WWF arbejder over hele kloden, hvor WWF Verdensnaturfonden er den danske afdeling.

Formålet med WWF's arbejde er at sikre naturen som livsgrundlag for mennesker og dyr.

Læs mere om WWF Verdensnaturfonden på wwf.dk.

WWF
Verdensnaturfonden

Svanevej 12
2400 København NV
Tlf.: 35 36 36 35
E-mail: wwf@wwf.dk
Giro 500-2001

Ansvarshavende
redaktør
Mette Dyhr

Redaktør
Maria Houen Andersen

E-mail til redaktionen
m.andersen@wwf.dk

AD
Carli Hyland

Forside
Ritesh Chaudhary

Tryk
All Graphic

Oplag
15.500

Følg os på Instagram for flere gode tilbud i shoppen.

Hvis du gerne vil give gaver, der ikke bare glæder modtageren, men også gavner naturen, så læs med her.

1

EN VILD GAVE TIL NÆSTE GENERATION

WWF har haft sin Panda Club for børn i 45 år. Måske kender du et barn, der ville blive glad for at være med i en klub, hvor vi sammen gør en forskel for verdens truede dyr? Som medlem får man fire gange om året et magasin fyldt med gode historier om alle de dyr, man er med til at redde. Der er også konkurrencer, sjove tegneudfordringer og selvfølgelig en masse spændende fakta om natur og dyr. Som medlem får du: Et diplom, et magasin direkte i postkassen og en masse naturglæde og stolthed.

Pris: Et års medlemskab 279 kroner

EN GAVE TIL NATUREN

4

BESKYT DE TRUEDE DYR

De seneste 50 år er bestandene af vilde dyr faldet med hele 69 procent. Med Naturgaven kan du give en personlig gave til én, du holder af. Samtidig støtter du WWF Verdensnaturfondens arbejde for at bevare og beskytte klodens biodiversitet, så vi også i fremtiden kan få glæde af elefanten, isbjørnen, koalaen og alle de andre fantastiske dyrearter.

Du skriver dit eller modtagerens navn og viser din støtte til det dyr, der betyder allermost for dig.

Pris: Beløbet er valgfrit fra 100 kroner og op, og vi sender gerne beviset digitalt.

KØB ONLINE I WWF'S WEBSHOP: SHOP.WWF.DK

3

UNIK 50 ÅRS PLAKAT

WWF Verdensnaturfondens 50-års plakater markerer, at fonden fylder rundt i år. Illustrationen, der er skabt af kunstneren Bureau Alice, prydede også oktoberudgaven af Levende Natur. Mål: A3

Pris: 149 kroner

4

2023 ÅRSKALENDER

WWF's egen årskalender indeholder 12 smukke billeder af nogle af de mest ikoniske og elskede dyr fra hele verden. Mål: A3

Pris: 249 kroner

5

BLØDE BAMSER TIL BARNET

Er yndlingsdyret en ugle, isbjørn, koala eller pandabjørn? Der er en bamse til alle dyreelskende børn i WWF's egen webshop. Tag et kig på shop.wwf.dk

Pris: Fra 125 kroner

ALARMKLOKKERNE RINGER FOR biodiversiteten

Vi taber biodiversitet med raketfart. Men hvad sker der egentlig i de enkelte økosystemer, når arterne begynder at stagnere og måske forsvinder helt. Vi har kigget nærmere på tre arter.

TEKST: KIKI LYNGGAARD // FOTO: CARLOS EDUARDO FRAGOSO

Når du går en tur i naturen, hører du sikkert en fugl, der synger, en frø, der kvækker, eller en kronhjort, der brøler. Dyrenes – og naturens – mange fantastiske lyde. Men lægger du også mærke til de mange lyde, der er blevet færre af eller sågar helt er forsvundet?

Naturens orkester er nemlig langsomt ved at forstumme. Forandringerne i regnskovene, langs floderne og vandløbene, på savannen og i havet er så voldsomme, at hele bestande af vilde dyr, arter og sågar økosystemer flere steder er i fare for at forsvinde.

Siden 1970 er verdens bestande af over 5.000 arter af pattedyr, fugle, fisk, krybdyr og padder reduceret med gennemsnitligt 69 procent. Det viser WWF's seneste rapport over tilstanden for vores vilde planet. Rapporten, som udkommer hvert andet år, hedder

The Living Planet Report, og dette års udgave er den fjortende i rækken.

“Der er grund til meget stor bekymring over de nye tal, der viser et katastrofalt fald gennem de seneste fem årtier i de undersøgte bestande af vilde dyr. Biodiversiteten på jorden er ved at smuldre mellem vores fingre, og det er nødvendigt, at vi gør noget. For det haster,” siger seniorbiolog Thor Hjarsen fra WWF Verdensnaturfonden.

NATURENS MELODIER VED AT FORSTUMME

Allerværst står det til i de tropiske egne af verden – Mellem- og Sydamerika, Centralafrika og Sydøstasien, som samtidig er de steder på kloden med højest biodiversitet. Her er den gennemsnitlige tilbagegang i de undersøgte bestande på hele 94 procent.

Men hvad betyder det egentlig, når arter forsvinder?

Lad os blive i orkester-terminologien: Alle instrumenterne har sin egen lyd, og når de spiller sammen, skaber de en unik melodi. Uden fløjten, uden harpen eller uden celloen bliver melodien en anden. Sangen falder fra hinanden, og når alle instrumenter er forstummet, er sangen helt væk.

På samme måde udfylder mange dyr og planter deres helt egen rolle i et økosystem. Nogle arter er gode til at tilpasse sig ændrede levevilkår. Det gælder for eksempel en hel del fugle og krybdyr. Men for andre arter gælder det, at går de voldsomt tilbage eller sågar forsvinder, kan det påvirke en lang række andre dyr og planter, som lever i samme økosystem. Sådanne arter kaldes nøglearter. ☹️

TRE ARTER I tilbagegang

Hvad betyder det egentlig, når arter forsvinder? Vi zoomer ind på tre nøglearter og deres helt unikke betydning for netop det økosystem, de lever i. Læs med på de næste side →

1

Den afrikanske savanne-elfant

Den afrikanske savanne-elfant lever i det centrale og sydlige Afrika og er verdens største landlevende pattedyr. Desværre er elefantebestanden gået massivt tilbage på få årtier – særligt på grund af krybskytteri. I dag er den afrikanske savanne-elfant truet.

HVAD SKER DER, HVIS ELEFANTEN FORSVINDER?

Vandhullerne forsvinder

Elefanten bruger sine stødtænder til at grave vandhuller, som flokken kan drikke fra. Vandhullerne udvikler sig til selvstændige levesteder, hvor **fisk**, **krokodiller** og **flodheste** kan trives, ligesom en lang række andre dyr kan drikke fra vandhullet. Men når elefanten forsvinder, forsvinder vandhullerne og dermed også adskillige arters levestedgrundlag.

Vegetationen gror til

Når de op til seks tons tunge elefanter vandrer gennem landskabet, vælter de træer, tramper planter ned og æder også planter på deres vej. På den måde bidrager elefanterne til at skabe områder, hvor der kan vokse græs frem. Uden elefanterne kommer græslevende arter som **antiloper**, **zebraer** og **gnuer** til at mangle føde, og derfor bliver der færre af dem.

Rovdyrene mangler byttedyr

Savannens rovdyr – **løver**, **leoparder** og **hyæner** – lever af at jage græssende dyr som antiloper, zebraer og gnuer. Men når der bliver færre græssere, mangler rovdyrene mad, og arterne oplever tilbagegang.

Mindre lort i naturen

Elefanterne lægger enorme lorte flere gange dagligt. Men elefantlorten er ikke bare planterester fra dyrets måltider. Lorten er også levested for **gødningsbiller** og mange andre insekter. Uden elefantlort, ingen biller.

Ingen mad til gribbene

Selv når elefanten er død, spiller den en nøglerolle i sit økosystem. For ådselædende fugle som **gribbe** er en død elefant et lækkert måltid. Men uden elefanter, uden græssere og uden rovdyr er der ingen mad til gribbene. ☹️

Færre fugle som storken

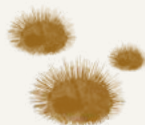
Den **langbenede hvide stork** kender de fleste danskere nok mest som en Morten Korch'sk gæst på stråttækte hustage. Men storken er en trækfugl, der overvintrer i Afrika i de kolde vintermåneder. Og her lever storken blandt andet af **gødningsbiller**. Uden lort, ingen biller. Uden biller, ingen stork.

2

Havodderen

En havodder er ganske vist lille, men alligevel spiller den en nøglerolle for et sundt havmiljø der, hvor den lever. Jagt på odderen for at få fingre i dens pels betød, at arten for få årtier siden var tæt på helt at forsvinde. I dag er havodderen fortsat truet, men dog i fremgang.

HVAD SKER DER, HVIS HAVODDEREN FORSVINDER?

Alt for mange søpindsvin

Én af havodderens livretter er søpindsvin. Hvis havodderen forsvinder, kommer der alt for mange søpindsvin i havet.

Tangskovene forsvinder

Havodderen og dens livret, søpindsvinet, lever i enorme tangskove, der vokser på bunden af havet og kan blive flere meter høje. Men søpindsvinet æder tangen, og flere steder er søpindsvinet – på grund af havodderens tilbagegang – kommet i så stort overtal, at tangskovene helt er forsvundet.

TABET AF BIODIVERSITET I TAL:

WWF's Living Planet-rapport har undersøgt **32.000** bestande af mere end **5.000** arter.

Globalt er én million planter og dyr truet af udryddelse.

Op mod **2,5 procent** af verdens fugle, pattedyr, padder, krybdyr og fisk er allerede uddøde.

Bestanden af dyr, der lever i og omkring ferskvand, har oplevet en tilbagegang på **83 procent** på fem årtier.

Fisk og hajer mangler levesteder

Også fiskene, heriblandt hajer, finder føde og skjulesteder i tangskovene. Uden tangskovene mister fiskene og hajerne derfor deres levesteder, hvorfor de forsvinder.

Spækhuggeren mangler føde

En spækhugger elsker at æde sæler og havoddere. I områder, hvor havodderen er forsvundet eller gået massivt tilbage, kan spækhuggeren, som er økosystemets toprovdyr, derfor komme til at mangle mad, hvilket tvinger det til at vandre væk fra området. ☹️

3

Jaguar

I de syd- og mellemamerikanske regnskove lever jaguaren. Den var engang udbredt helt fra det sydvestlige USA og ned til Argentina, men i dag er dens levesteder så kraftigt reduceret, at den primært findes i regnskoven Amazonas. Og jaguarens forsvinden fra adskillige økosystemer er ikke uden konsekvenser.

HVAD SKER DER, HVIS JAGUAREN FORSVINDER?

For mange hjorte og gnavere

Jaguaren er et toprovdyr, som lever af at jage andre dyr længere nede i fødekæden – eksempelvis hjorte, fisk, øgler og gnavere. Når jaguaren forsvinder fra økosystemet, vokser antallet af dyr længere nede i fødekæden.

Pres på insekter og planter

Når antallet af planteædere og andre dyr længere nede i fødekæden stiger, stiger også presset på plantevæksten og de mindre insekter. Der bliver med andre ord spist flere planter og flere insekter.

Flere oversvømmelser og tørke

Skovområder har en fantastisk evne til at fungere som svamp: I regnfulde tider absorberer skoven regn, som den holder på til tørre tider. På den måde beskytter skoven faktisk sine omgivelser mod både oversvømmelser og tørke. Den mulighed reduceres i takt med, at skoven forsvinder, og på den måde bliver landsbyerne omkring skoven mere udsatte for ekstreme vejrphenomener og klimaforandringer.

Skoven skrumper ind

I takt med at presset på fødekædens nederste led ændrer sig, forandrer skoven sig også. Plantevæksten bliver mere ensartet, og i sidste instans bliver skoven mindre. Insekter og planter har nemlig evnen til at sprede frø, der får skoven til at regenerere sig selv. Så i takt med at planter og insekter forsvinder, skrumper skoven tilsvarende.

HVAD ER EN NØGLEART?

Nøglearten spiller en afgørende rolle for balancen i hele det område/ økosystem, den lever i. Når nøglearten går massivt tilbage, eller helt forsvinder, skaber det ubalance for planter og dyr i hele økosystemet. Det kaldes også en kaskade-effekt.

UGLEN MED DEN HVIDE FJERDRAGT

TEKST: CAMILLA RISAGER NIELSEN // FOTO: TOM ARNBOM

Højt mod nord på den arktiske tundra flyver den fascinerende sneugle, *Bubo scandiacus*. Uglens let genkendelige udseende med hvide og brune fjer gør den ikonisk i det arktiske landskab. Det tykke lag fjer holder den varm i det frysende kolde klima, men kamuflerer også den flotte ugle i landskabet.

Hannerne er de mest snehvide, som bare bliver mere og mere hvide med alderen. Hunnerne, derimod, har flere brunlige nuancer i deres hvide fjerdragt.

Sneuglen er et yderst sjældent syn i det danske landskab, men det sker, at en enkelt sneugle flyver forbi. Den er oftest blevet spottet i Nordjylland, men den er også set på Sjælland. Er du på udkig efter den flotte, hvide ugle, skal du holde øje i vinterhalvåret.

VIDSTE DU AT...

- De fleste uglearter er aktive om natten, men i den arktiske sommer er sneuglen nødsaget til at være en **aktiv jæger i dagslys**.
- På den træløse tundra lægger sneuglen sine **æg på jorden**. Den beskytter reden aggressivt for at passe på sine små unger.
- **Sneuglen er sårbar**, og bestanden afhænger blandt andet af, hvor mange lemninger der er tilgængelige. Denne lille gnaver er nemlig uglens yndlingsføde.

SALG AF VILDE DYR PÅ NETTET EKSPLODERER

I sydøstasiatiske Myanmar er salget af vilde dyr på Facebook steget med over 70 procent på et år. Vi har set nærmere på den ulovlige handel, der foregår både med levende og døde dyr.

TEKST: KIKI LYNGGAARD

Med få klik og søgninger på computeren får du adgang til en åben Facebook-gruppe med mere end 19.000 medlemmer og tusindvis af annoncer. Her kan du i ro og mag søge mellem opslag, der reklamerer for alt fra bjørneunger som kæledyr, elefanthud til alternativ medicin eller kød fra et kritisk truet skældyr. Når du har fundet den vare, du vil købe, overfører du pengene til sælgeren, som sender dyret via én af Myanmar's offentlige busser.

Sådan kunne en typisk onlinehandel se ud i sydøstasiatiske Myanmar. Her er det ikke et nyt fænomen at handle med vilde dyr, men de seneste år har handlen også bredt sig til internettet, hvor den er eksploderet.

WWF har undersøgt den eskalerende onlinehandel med vilde dyr, og resultatet er gruopvækkende. Fra 2020 til 2021 steg handlen med hele 74 procent, hvor mere end 11.000 dyr - og produkter fra dyr - blev solgt, særligt på Facebook, sidste år.

Handlen med alt fra levende aber til eksotiske fugle og krybdyr finder sted i grupper med titusindvis af medlemmer og eksekveres blandt

andet ved, at sælgerne sender dyrene, pakket i bure, kasser og indkøbskurve, med Myanmar's offentlige busser.

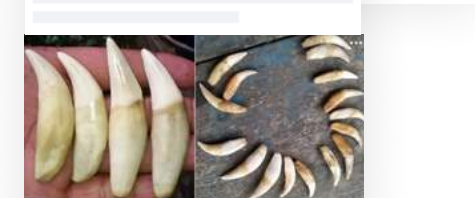
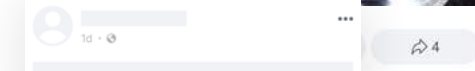
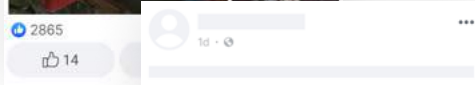
TIGERKØD ER EN DELIKATESSE

Handlen foregår med andre ord helt åbenlyst og så godt som risikofrit. Selvom det er ulovligt at handle med vilde dyr i Myanmar, er myndighedernes håndhævelse af lovgivningen ikke-eksisterende.

"Myndighedernes lemfældige kontrol med den ulovlige handel med vilde dyr i Myanmar er en katastrofe. Der har altid været problemer med markeder, hvor lokale handler med døde og levende dyr, men nu er handlen så kommet på nettet, og det er en stor trussel mod landets fantastiske natur," forklarer Bo Øksnebjerg, generalsekretær i WWF Verdensnaturfonden.

Handlen med vilde dyr er i mange sydøstasiatiske lande et velkendt kulturelt fænomen, som er nedarvet gennem årtier og århundreder. Det giver mange steder social status at have eksotiske dyr som kæledyr. Kød fra eksempelvis tigreren anses for en delikatesse, og mange andre produkter fra dyrene bruges i alternativ ☹️

VIDSTE DU, AT... så godt som alle annoncer på nettet i Myanmar reklamerer med vilde dyr hentet direkte i naturen? Dyrene bruges til kæledyr eller til avl og slagtning.

↑ Der bliver reklameret med alt lige fra tænder og klør fra store katte og bjørne til levende rovfugle pakket ind i avispapir. 86 procent af opslagene på Facebook i 2021 og 2022 omhandlede salg af levende dyr.

medicin, som efter sigende kan kurere alt fra potensproblemer til kræft.

HUDEN FRA ELEFANTEN BLIVER TIL MEDICIN

Myanmar er kendt for sin sprudlende biodiversitet og er hjemland for mange hundrede arter, såsom den indokinesiske tiger og den asiatiske elefant. Men handlen med vilde dyr er en trussel mod naturen og det vilde dyreliv i landet.

Der er eksempelvis færre end 2.000 vilde elefanter tilbage i naturen i Myanmar, da de bliver dræbt af krybskytter i vid udstrækning. I modsætning til den afrikanske elefant, der særligt bliver dræbt for sine stødtænder, er den asiatiske elefant i Myanmar i høj kurs på grund af sin hud, der efter sigende kan bruges i alternativ medicin.

Elefanten er ét af de relativt få eksempler på dyr, der ikke sælges levende på Myanmars internet. For WWF's undersøgelse viser, at 96 procent af salgsannoncerne

“ KRYBSKYTTERI OG ILLEGAL HANDEL ER DESVÆRRE ÉN AF DE STØRSTE TRUSLER MOD VILDE DYR – KUN OVERGÅET AF ØDELÆGGELSE AF LEVESTEDER.”

— Bo Øksnebjerg, generalsekretær i WWF Verdensnaturfonden

omhandler levende vilde dyr – og 87 procent af disse skulle ifølge annoncerne være hentet direkte i naturen.

De mange tusinde annoncer i undersøgelsen reklamerer med dyr og produkter fra i alt 173 forskellige arter. Seks af disse arter er kritisk truede, syv er truede og 33 sårbare ifølge rødlisten fra den internationale naturbeskyttelsesorganisation, IUCN, der gør status over hele verdens biodiversitet og dens tilstand.

“Krybskytteri og illegal handel er desværre én af de største trusler mod vilde dyr – kun overgået af ødelæggelse af levesteder. Handlen med vilde dyr og deres kropsdele er så omfattende og lukrativt et marked, at det kun overgås af handel med mennesker, narkotika og våben,” fortæller Bo Øksnebjerg.

WWF SAMARBEJDER MED TECH-VIRKSOMHEDERNE

Den omfattende illegale handel med vilde dyr er ikke kun isoleret til Myanmar. Det globale problem, som

11.046

SÅ MANGE DYR ELLER PRODUKTER FRA VILDE DYR BLEV SOLGT PÅ INTERNETTET I 2021 I MYANMAR. TRE UD AF FIRE VAR FUGLE.

udgør en trussel mod vilde dyr og biodiversitet i hele verden, er én af WWF's hovedprioriteter. I årtier har WWF eksempelvis arbejdet for at skærpe lovgivning og myndighedskontrol i flere asiatiske lande. I Myanmar har WWF blandt andet været med til at lukke et af landets største wet markets i Myanmars største by Rangoon, ligesom WWF var med til at lægge massivt pres på den kinesiske regering for at genindføre et forbud mod ulovlig handel med vilde dyr i 2020.

Siden 2018 har WWF desuden arbejdet sammen med flere andre organisationer og internationale tech-virksomheder i en global koalition for at stoppe den internethandel med vilde dyr, der går på tværs af landegrænser og kontinenter. WWF bidrager blandt andet med data, der dokumenterer udviklingen i arternes popularitet og hjælper virksomhederne med at spotte ulovlige produkter.

Men et af de stærkeste og vigtigste redskaber til at stoppe handel med vilde dyr er ændringer i adfærd og kultur.

“Det handler om at få brudt hele kæden i handlen med vilde dyr. Så længe køberne er der, lige så længe vil der være et marked,” siger Bo Øksnebjerg.

Det handler med andre ord både om at stoppe efterspørgslen og at finde alternative indtægtskilder for de fattige befolkningsgrupper, der lever af krybskytteri eller ulovligt salg.

WWF i Myanmar fører i disse måneder en intensiv kampagne for netop at stoppe befolkningens handel med vilde dyr. Kampagnen er en adfærdskampagne, der skal oplyse borgerne om konsekvenserne af onlinehandlen og de potentielt sundhedsskadelige følger, der opstår, når vi mennesker kommer i for tæt kontakt med vilde dyr. 🐾

3 VILDE DYR TIL SALG PÅ FACEBOOK:

1 SÆLGES: Asiatiske sorte bjørne

Bjørnen sælges levende som kæledyr, men også dele fra bjørnen er yderst populære. Dens skind, kranie, galdeblære, klør og olie udvundet af dens fedt er blevet spottet til salg på nettet. Galdeblæren bruges for eksempel til alternativ medicin i Asien.

2 SÆLGES: Skældyr

Selvom skældyret for de fleste er et relativt ukendt dyr, er det samtidig ét af de mest handlede dyr i hele verden. Dyrrets skæl er nemlig meget eftertragtet til alternativ medicin. I Myanmar var der eksempler på salg af både det malaysiske og det kinesiske skældyr. Begge er kritisk truede arter.

3 SÆLGES: Kattedyr

Leoparden og lignende underarter som sumpkatten, marmorkatten og den asiatiske guldkat er eksempler på vilde kattedyr, der sælges i Myanmar.

5 DYR FÅR DERES EGET FRIMÆRKE

TEKST: CAMILLA RISAGER NIELSEN
FRIMÆRKEILLUSTRATIONER: MIA MOURIDSEN

Nu kan du købe flotte frimærker med blandt andet kongeørnen, isfuglen og den lille eremit. Frimærkerne er resultatet af et samarbejde mellem WWF Verdensnaturfonden og PostNord.

Med et vingefang på over to meter burde den majestætiske kongeørn være nem at spotte på himlen, men med fem ynglende par i Danmark er den et yderst sjældent syn. Kongeørnen er en af de i alt 1.844 truede arter, vi har i Danmark. Og det er ud af dem, at vi har udvalgt fem arter, som er illustreret på nye frimærker. Udover kongeørn gælder det isfugl, eremit, snæbel og marsvin.

Frimærkerne skal gøre danskerne opmærksomme på, hvor vigtigt det er, at vi beskytter vores truede arter og genopretter vores danske natur. Til lands, til vands og i luften.

EN MEGET TRUET LAKSEFISK

Snæblen er totalfredet og findes kun i Vidåen og Ribe Å i Sønderjylland. Den er afhængig af rene, brede vandløb med gode skjulesteder. Fisken lever kun i Danmark, derfor har vi et særligt ansvar for at beskytte den. Snæblen har status som truet ifølge den danske rødliste.

DEN SMUKKE BLÅ FUGL

Med sine farverige fjer er isfuglen en af Danmarks smukkeste fugle. Isfuglen er afhængig af rent, klart vand, så den kan styrtdykke i vandet og fange småfisk med sit lange næb. Den største koncentration af isfugle finder man i Midtjylland. I resten af landet lever isfuglen kun spredt, hvorfor den står betegnet som "sårbar" på den danske rødliste.

EN NYSGERRIG LILLE HVAL

Marsvinet er en lille, nysgerrig hval og en fantastisk svømmer. Den er særligt truet i Østersøen med kun omkring 500 dyr tilbage. Her er den truet af forurening, bifangst og forstyrrelser fra blandt andet motorbåde. I Kattegat er der derimod en stabil bestand på 40.000 marsvin, hvilket står i skarp kontrast til situationen i Østersøen.

ØRNEN OVER DEM ALLE

I Østhimmerland og Vendsyssel er der fem ynglende par. Men på landsplan er den ifølge den danske rødliste kritisk truet. Når kongeørnen skal yngle, bygger den en rede højt oppe i en trætop i et stort uforstyrret naturområde.

BILLEN, DER LEVER I BØGEN

Eremitten lever hele sit liv i gamle ege- og bøgetræer. Det er en sjælden bille, som får ødelagt sit levested, når vi fjerner gamle træer fra naturen. I dag er kun 1.200 eremitter tilbage i Danmark, hvilke er koncentreret i Sydsjælland. 🐞

Sådan hjælper vi den

hvide bjørn mod nord

TEKST: FABIJANA POPOVIC // FOTO: ANDY ROUSE

Mens temperaturen i verden er steget omkring én grad, så er den steget 3,1 grad i Arktis. Forskerne taler om, at vi om blot 20 år kan se helt isfri somre på det nordlige kontinent. Udviklingen er en katastrofe for de fleste af Arktis' vilde dyr, der ikke kan nå at omstille sig i takt med de hurtige forandringer. Den ikoniske isbjørn er en af de arter, som er kommet under pres.

Læs med, og find ud af, hvad vi gør for at give isbjørnen en fremtid. →

VI MONITORERER ISBJØRNENE

For at forstå isbjørnens bevægelsesmønstre bedre, så har WWF sat satellit-øremærker på isbjørne, der er blevet fanget efter at have forvildet sig ind i menneskelig bebyggelse ved kysten i Hudson Bay i Canada. De nye øremærker erstatter de gamle GPS-halsbånd, som kun kunne bruges på hanner, men var

for store til hunner og unger. De nye øremærker kan bruges på isbjørne i alle størrelser, så man kan spore og analysere deres adfærd. Denne viden kan bruges til mere effektivt at forebygge konflikter mellem dyr og mennesker, men også til at få indsigt i dyrenes adfærdsmønstre i et opvarmet Arktis.

↑ BEREDSKAB TIL BJØRNE OG MENNESKER

WWF har udviklet et beredskab, hvor vi uddanner og udstyrer fem til ti lokalsamfund i Grønland, som er i høj risiko for at få besøg af sultne isbjørne. En del af indsatsen handler om oplysning, så de lokale ved, hvordan de kan begrænse de lugtkilder, der tiltrækker bjørnene. Denne viden kombineret med nyt udstyr skal

give lokalbefolkningen mulighed for at opdage og skræmme nærgående isbjørne væk samt forebygge, at de kommer tæt på, så det ender med fatale konsekvenser for isbjørne såvel som for mennesker. Projektet skal også indsamle værdifuld viden, som kan danne grundlag for, at beredskabet bliver udbredt til endnu flere bosteder.

VI KORTLÆGGER NATUREN

Vi er alle afhængige af, at det Arktiske Ocean, også kaldet Ishavet, trives. Det er nemlig med til at regulere klodens klima og understøtter fantastiske økosystemer med isbjørnen øverst i fødekæden. Derfor har WWF udpeget 83 prioriterede områder til naturbeskyttelse i og omkring det Arktiske Ocean. Udpegningen er baseret

på forskning og viden fra lokalbefolkningen. Ved hjælp af den grundige kortlægning af naturen og økosystemerne kan vi arbejde målrettet mod at få bevaret naturen her og give mennesker og vilde dyr tid og ro til at vænne sig til de ændringer, som de stigende temperaturer kommer til at forårsage. 🔄

VIDSTE DU, AT ...

der i dag er **45 procent mindre** havis, end der var i 1975?

Forskere mener, at vi om blot 20 år kan risikere at se **helt isfri** somre i Arktis?

DEN USYNLIGE COP

- DERFOR ER DEN ALTAFGØRENDE

Lige nu mødes verdens ledere i Canada for at diskutere, hvordan de vil bremse det dramatiske tab af arter. Vi har sat vores public affairs specialist, Mille Herskind, i stævne for at give dig et hurtigt overblik over den vigtigste COP for mennesker og natur.

TEKST: FABIJANA POPOVIC // FOTO: CARSTEN BUNDGAARD

Hvorfor er CBD COP 15 så vigtig?

↳ Convention of Biological Diversity er FN's globale biodiversitetskonference, som længe har stået i skyggen af klimakonferencen. Men i takt med at vi taber mere og mere biodiversitet, er COP 15 begyndt at rykke op på dagsordenen. Den er uhyre vigtig, fordi vi kan se, at de tidligere globale indsatser har slået fejl, og vi er nu tæt på at gøre uoprettelig skade på naturen. Vi risikerer at miste vigtige arter for evigt, men også at hive tæppet væk under vores indsats for klimaet. Det er nu, slaget for naturen skal slås!

Skal vi ikke have styr på klimaet først?

↳ Du kan ikke sige klima uden også at sige natur. De to ting hænger sammen. Vi skal ikke gøre os store forhåbninger om at løse de globale klimaforandringer, hvis vi ikke bremser tabet af biodiversitet. En urørt skov kan opsuge enorme mængder CO₂. Ligesom ålegræs i havet også kan. Når vi mister natur, så mister vi vores bedste allierede i kampen mod klimaforandringer. Men vi har alt for længe overudnyttet naturens ressourcer, så det er på tide at give tilbage. Hvordan vi gør det, og hvor ambitiøse vi vil være, bliver besluttet på COP 15.

Hvad skal egentlig besluttes på COP 15?

↳ Verdens ledere skal fastsætte en ny rammesættende aftale, der skal afgøre, hvordan vi håndterer biodiversitetskrisen på et globalt plan. Netop COP 15 er særlig vigtig, da der skal vedtages en langsigtet plan for de næste 10 år. Min drøm er, at vi får en Parisaftale for naturen med bindende globale målsætninger. Det bliver landene nemlig målt på.

Er Danmark ikke meget godt med?

↳ Biodiversitetskrisen er en global udfordring. Og det er i høj grad også en dansk udfordring. Herhjemme i Danmark har vi under én procent reel beskyttet natur, og næsten hver tredje dyre- og plantearter er sårbar eller truet. Så desværre har vi ingen grøn førertrøje på her.

Hvad kan jeg selv gøre?

↳ Det kræver politisk vilje at beskytte og genoprette naturen og biodiversiteten i Danmark. Den kan enten komme fra politikerne selv, eller den kan hjælpes på vej af en oplyst befolkning, der kræver handling. Jo mere den enkelte ved om problemets omfang, jo mere kan vi sammen lægge pres på politikerne, så de handler på det. 🗣️

DET ER NU, SLAGET FOR NATUREN SKAL SLÅS!

— Mille Herskind
Public affairs specialist

ÅRSKALENDER

BRING DE VILDE DYR IND I DIT HJEM

Med WWF Verdensnaturfondens årskalender kan du nemt holde styr på alt fra fødselsdage og middagsaftaler til ferieplaner.

Årskalenderen for 2023 indeholder 12 smukke billeder af nogle af de mest ikoniske og elskede dyr fra hele verden. Du finder både dyr, der lever i vandet, på land og i luften. Til de flotte billeder finder du også en lille lærerig billedtekst med forundrende fakta om hvert enkelt dyr.

I år har vi også inkluderet et par billeder af den prisvindende danske fotograf, *Mogens Trolle*.

Når du køber kalenderen, støtter du WWF's arbejde og er med til at gøre en forskel for verdens fascinerende natur- og dyreliv.

Kalenderen koster 249 kroner.

Vild med smukke naturfotos? Find mange flere på WWF's instagram.

**KØB KALENDEREN ONLINE I WWF'S
WEBSHOP PÅ SHOP.WWF.DK**

HELE OVERSKUDET GÅR TIL WWF'S ARBEJDE